

Khủng hoảng tài chính Mỹ: giả thuyết nguyên nhân và bài học

Nguyễn Đắc Hưng⁽¹⁾ • Hà Mạnh Hùng⁽²⁾

Ngày nhận bài: 24/11/2016 | Biên tập xong: 02/01/2017 | Duyệt đăng: 10/01/2017

TÓM TẮT: Trong khoảng 10 năm gần đây, kể từ năm 2007 khi Việt Nam trở thành thành viên chính thức của WTO, thực hiện các cam kết của Hiệp định thương mại Việt-Mỹ, các cam kết kinh tế quốc tế khác, là thành viên của AEC và chuẩn bị thực hiện các cam kết TPP, mức độ hội nhập kinh tế của Việt Nam nói riêng và xu hướng toàn cầu hóa về kinh tế ngày càng lớn. Nhưng chúng ta cũng chứng kiến những biến động kinh tế khó lường trong và ngoài nước, đặc biệt là khủng hoảng tài chính Mỹ 2007-2008 mà nhanh chóng trở thành khủng hoảng kinh tế toàn cầu, với tác động lớn của nó đến nền kinh tế và hệ thống ngân hàng Việt Nam. Bài nghiên cứu này bàn đến nguyên nhân của khủng hoảng tài chính Mỹ, phân tích, đánh giá các biện pháp khắc phục của Chính phủ Mỹ và đưa ra một số liên hệ, khuyến nghị đối với Việt Nam. Trong số các nguyên nhân giả định của khủng hoảng này, cần nhấn mạnh việc cho vay dưới chuẩn, việc sử dụng rộng rãi thiếu kiểm soát các công cụ tài chính phái sinh, sự buông lỏng kiểm soát của nhà nước đối với hoạt động ngân hàng.

TỪ KHÓA: tín dụng nhà ở, công cụ tài chính, khủng hoảng tài chính.

1. Giới thiệu

Vấn đề kinh tế quốc tế lớn nhất xảy ra trong gần 10 năm qua - đó là cuộc khủng hoảng tài chính 2007-2008 tại Mỹ bắt nguồn từ cuộc khủng hoảng tín dụng thứ cấp cho vay nhà ở, cùng với việc sử dụng một số công cụ tài chính phái sinh, gây ra khủng hoảng kinh tế toàn cầu. Tại Mỹ, chỉ trong tháng 10/2008, đã xuất hiện nhiều làn sóng bán tháo cổ phiếu lan ra khắp các sàn chứng khoán trên toàn thế giới. Tính riêng trong tháng 10/2008, hơn 10.000 tỷ USD các khoản đầu tư vào chứng khoán đã bị bốc hơi; đồng thời một loạt thị trường chứng khoán trên thế giới đã bị đóng cửa tạm thời ngừng giao dịch. Giá dầu thô giảm mạnh từ mức kỷ lục 147 USD/thùng vào ngày 11/7/2008, đến

cuối tháng 11/2008 giảm xuống 44-46-50 USD/thùng, thấp nhất trong bốn năm qua (Phạm Minh Chính và Vương Quân Hoàng, 2009).

Cuộc khủng hoảng bắt nguồn từ tình trạng bong bóng của thị trường nhà đất ở Mỹ (tình trạng này diễn ra vào khoảng các năm 2005-2006) với những khoản vay dưới chuẩn có rủi ro cao và các khoản thế chấp có lãi suất

⁽¹⁾ **Nguyễn Đắc Hưng** - Ngân hàng Nhà nước Việt Nam; 49 Lý Thái Tổ - Hà Nội; **Email:** ndhungsbv@gmail.com.

⁽²⁾ **Hà Mạnh Hùng** - Ngân hàng TMCP Quốc dân Việt Nam; 28 Bà Triệu, Hàng Bài, Hoàn Kiếm, Hà Nội; **Email:** huyenvcbnho@gmail.com.